

L'ESCUMA DE LES LLETRES

Memòria en estat líquid

LLUÍS A. BAULENAS | ACTUALITZADA EL 21/11/2015 00:00

Avui en dia, el temps útil de memòria social es redueix progressivament. No recordem el que va passar fa quinze anys. Però tampoc recordem el que va passar fa quinze dies. La immediatesa mana i ens ofega. El cas de la política és paradigmàtic. Es reivindiquen coses ja reivindicades i acceptades. Però la desmemòria i l'avidesa dels vots fan que, de cara a noves generacions, surti a compte desenterrar qüestions antigues i tornar-les a posar en primer pla com si fossin noves. Ningú no se'n recorda.

Oblidem fets i gent. Oblidem, per exemple, escriptors que van ser molt estimats. Sembla com si, també amb el simple canvi d'una generació, se n'esborri el record. Quan arriba novembre em vénen al cap molts dels escriptors catalans traspassats en aquest mes. Segur que me'n deixo algun: Maria Mercè Marçal, Joan Sales, Miquel Martí i Pol, Montserrat Roig... Fa res bellugaven i deien la seva, però la mateixa societat que va contribuir a fer-los visibles, els vol llançar al pou negre de la desmemòria. No vol dir que no en sentim dir res. Se'n parla, però de seguida tenim tendència a col·locar-los en l'aparador de les mòmies.

QUÈ ÉS UN ROSARI?

Per posar un exemple, a França cada any es reediten les obres de Boris Vian. Sempre hi ha un públic nou, lectors que fan el millor que pot fer algú per un escriptor: llegir-lo. Joan Oliver -conegut com a Pere Quart-, que tanta brega va moure en els seus últims anys de vida, és un desconegut per a les joves generacions, fins i tot les independentistes, que hi haurien trobat un iaio dispostat a repartir llenya. De fet, seria el mateix cas de Manuel de Pedrolo si no fos pel Mecanoscrit del segon origen, ja sigui en forma de llibre o de pel·lícula. Amb una rapidesa insospitada, de Salvador Espriu aviat molts només sabran dir que és un carrer de la Vila Olímpica. I del poeta J.V. Foix, què? Ell és l'únic a qui li seria igual, tot plegat. Ja ens ho va explicar: "El poeta, mag, especulador del mot, pelegrí de l'invisible, insatisfet, aventurer o investigador a la ratlla del son, no espera res per a ell. Ni la redempció". Quan arriba el novembre, per més que sigui un novembre espantosament atípic com aquest, no puc evitar d'anar desgranant les baixes, com qui passa un rosari. El dia 10, la Roig; el dia 11, Martí i Pol; el dia 12, Joan Sales; el dia 13, Maria Mercè Marçal... Un rosari? Què és, això?

